

Informace o zasedání Rady ministrů hospodářství a financí (ECOFIN) dne 7. června 2005 v Lucemburku

Dne 7. června 2005 proběhlo v Lucemburku jednání Rady EU ve složení ministrů financí a hospodářství (ECOFIN). Česká delegace byla vedena 1. místopředsedou vlády a ministrem financí Mgr.Bohuslavem Sobotkou.

Jednání Rady ECOFIN dne 7. června 2005 mělo následující program:

- 1. Body schválené bez rozpravy**
- 2. Statistika : pokračování jednání ECOFINu ze 17. února 2005**
- 3. Euromince**
- 4. Příprava jednání Evropské rady ve dnech 16.-17. června 2005**
Integrované směry pro růst a pracovní místa –
Hlavní směry hospodářské politiky 2005
- 5. Pakt stability a růstu - rozhodnutí o ukončení Procedury při nadměrném deficitu vůči Nizozemí**
- 6. Financování rozvojové pomoci**
- 7. Finanční služby**
- 8. Daňová problematika**
- 9. Neformální část**

K jednotlivým bodům:

Ad 1. Body schválené bez rozpravy

Schválen byl mj. návrh směrnice o praní špinavých peněz a financování terorismu a Code of Conduct pro zdaňování podniků. Hlavní význam této směrnice o praní špinavých peněz a financování terorismu spočívá v tom, že navrhuje rozšířit systém určený dříve pouze pro prevenci a boj proti praní špinavých peněz i na boj proti financování terorismu.

Seznam tzv. položek „A“ odsouhlasených bez rozpravy je přiložen.

Ad 2. Statistika : pokračování jednání ECOFINu ze 17. února 2005

Vážné pochybnosti o kvalitě a spolehlivosti statistiky v kontextu Paktu stability a růstu se poprvé objevily v roce 2004 v důsledku opakovaných revizí údajů o úrovni vládního deficitu a dluhu Řecka. Impuls k nápravě situace vydal ECOFIN 2. června 2004, když uložil do června 2005 ustanovit minimální evropské standardy institucionálního uspořádání statistických úřadů a revidovat priority na poli vládní statistiky. Na zasedání ECOFINu 17. února 2005 byly vzaty na vědomí předběžné návrhy Komise a bylo potvrzeno zadání - předložit konkrétní legislativní návrhy do června 2005.

2. března 2005 předložila Komise návrh novelizace Nařízení Rady (ES) č. 3605/93, jehož přínosem má být zvýšení transparentnosti a kvality statistiky používané v kontextu Procedury při nadměrném deficitu a kodifikace některých již v praxi používaných postupů. 25. května 2005 pak vydala Komise návrh Doporučení, jehož smyslem je na prvním místě dosažení politického potvrzení Kodexu nejlepší praxe schváleného 24. února 2005 Výborem pro statistické programy a upřesnění závazků z něj plynoucích jak členským státům, tak EUROSTATu a Komisi. Právě dodržování principů Kodexu má zajistit ECOFINem požadovanou nezávislost, poctivost a spolehlivost národních a evropských statistických úřadů. Návrh Doporučení dále předkládá obecné principy, na jejichž základě má v budoucnu probíhat revize priorit v oblasti statistiky, a návrh na ustavení nezávislého poradního výboru s vazbou na EUROSTAT.

Na aktuálním zasedání ministři přijali Závěry Rady, které představují doporučení a připomínky ECOFINu k výše zmíněným návrhům Komise. Hlavním tématem připomínek je věcná a právní povaha navrhovaných plošných hloubkových kontrol EUROSTATu přímo v členských zemích, a role, pravomoci a složení nezávislého poradního výboru s vazbou na EUROSTAT. Bylo potvrzeno, že o vlastním textu návrhu novelizace Nařízení Rady (ES) č. 3605/93 upravující hloubkové kontroly se bude jednat na příštím ECOFINu, tj. 12. července 2005.

Ad 3. Euromince

Po více než třech letech společné hotovostní měny euro a v důsledku proběhlého i očekávaného rozšíření EU navrhla Komise doporučení, jejichž cílem je reagovat na zkušenosti získané užíváním společné měny a současně se připravit na další rozšíření eurozóny. Jedná se zaprvé o Doporučení o ověřování pravosti euromincí a nakládání s mincemi nevhodnými pro oběh, v němž Komise navrhuje pravidla sledování kvality oběživa, jeho pravidelné kontroly a odstraňování padělků a nezpůsobilých mincí z oběhu. Druhé Doporučení usiluje o stanovení zásad pro vzhled národních stran euromincí tak, aby i po rozšíření eurozóny bylo možné snadno identifikovat zemi ražby mince. Třetí návrh Komise se týká změny vzhledu společné strany euromincí po rozšíření EU. Dnes společná strana zobrazuje EU před rozšířením v květnu 2004, euromince by však měly zobrazovat všechny členské státy EU. Problém východních hranic EU byl vyřešen kompromisem - v reliéfu je naznačen západní okraj Evropy, směrem na východ obrysy kontinentu přecházejí do neohrazené zvýšené mincovní plochy.

Na aktuálním zasedání ministři schválili Závěry Rady ke všem třem bodům. Nad rámec Závěrů zmínilo Polsko problém časové tísně při razbě euromincí v období po rozhodnutí Rady o přijetí do eurozóny. Dle Komise lze tento problém řešit prostřednictvím přechodného období.

Ad 4. Příprava jednání Evropské rady ve dnech 16.-17. června 2005: Integrované směry pro růst a pracovní místa – Hlavní směry hospodářské politiky 2005

Dne 12. dubna 2005 zveřejnila Komise Sdělení o Integrovaných směrech pro růst a pracovní místa na období 2005-2008, které obsahuje v jednom balíčku jak doporučení Komise k Hlavním směrům hospodářské politiky (Broad Economic Policy Guidelines – BEPGs) dle čl. 99(2) Smlouvy, tak návrh Komise na Rozhodnutí Rady o Směrech zaměstnanosti dle čl. 128(2) Smlouvy. V praktické rovině by mělo dojít k vytvoření jednotného a srozumitelného rámce pro formování tříletých Národních programů reforem, které mají členské země prezentovat Komisi do 15. října 2005. Přes větší propojení však zůstávají oba dokumenty samostatnými právními nástroji s vlastní schvalovací procedurou. BEPGs jsou nadále hlavním nástrojem koordinace hospodářských politik zemí EU.

Na aktuálním zasedání se ministři jednak vyjádřili k průběhu letošního projednávání BEPGs, jednak rozhodli o definitivní podobě textu BEPGs. Projednávací procedura byla letos poprvé organizována s podstatně širším zapojením různých výborů a formací Rady, zároveň byla oproti předchozím cyklům k dispozici znatelně kratší doba pro přípravu a projednání BEPG (prakticky o půl roku). Spolupráce mezi jednotlivými aktéry byla i tak dobrá, přesto ale došlo k tomu, že po určitou dobu existovaly víceméně paralelně dva texty. Tuto situaci přislíbilo britské předsednictví pro příští kolo napravit.

Pokud jde o vlastní text, přistoupili ministři na většině sporných míst na kompromisní návrhy COREPERu 2, jinak se podrželi verze Hospodářského a finančního Výboru Rady.

Integrované směry, část BEPGs, budou formou Zprávy ECOFINu předloženy červnové Evropské radě. Schvalovací procedura vyvrcholí v červenci definitivním schválením BEPGs Radou ECOFIN.

Ad 5. Pakt stability a růstu - rozhodnutí o ukončení Procedury při nadměrném deficitu vůči Nizozemí

2. června 2004 přijala Rada ECOFIN Rozhodnutí o existenci nadměrného deficitu v Nizozemí dle článku 104(6) Smlouvy (deficit dosáhl v roce 2003 3,2% HDP). Zároveň přijala Doporučení pro Nizozemí dle článku 104(7) Smlouvy, ve kterém Nizozemí uložila do roku 2005 ukončit situaci nadměrného deficitu a zároveň podniknout účinné konsolidační kroky především strukturální povahy.

Na základě přijatých opatření došlo v roce 2004 ke snížení deficitu Nizozemí pod referenční úroveň 3% (konkrétně na 2,3% HDP). Na základě této skutečnosti a celkového hodnocení navrhla Komise konstatovat, že Nizozemí napravilo situaci nadměrného deficitu dle Doporučení Rady dle čl. 104(7) Smlouvy, a zrušit (dle čl. 104(12) Smlouvy) Rozhodnutí o existenci nadměrného deficitu v Nizozemí a tím ukončit Proceduru při nadměrném deficitu vůči Nizozemí.

Na návrh Komise byla Procedura při nadměrném deficitu bez diskuse ukončena. Bylo však upozorněno na to, že součástí návrhu hodnocení Rady je nejen hodnocení fiskálního vývoje v uplynulém období, na jehož základě má být Procedura zrušena, ale i hodnocení předpokladů budoucího vývoje v letech 2005 a 2006. Toto by nemělo být precedentem do budoucna.

Ad 6. Financování rozvojové pomoci

Diskuse o problematice financování rozvojové pomoci je vedena na úrovni Komise, EFC a Rady ECOFIN v souvislosti s přípravou EU na Summit OSN v září 2005, na kterém bude hodnocen pokrok v dosahování Miléniových rozvojových cílů (MDGs) a potenciál vyspělých dárců splnit cíl OSN na dosažení úrovně 0,7 % ODA/GNI do roku 2015. Cílem diskuse je připravit do zářijového Summitu OSN širší strategii EU pro financování rozvojové pomoci. Na předchozích zasedáních bylo dohodnuto, že návrhy je nutné koncipovat jako balík s tím, že v rámci EU je nutné, aby balík každý podpořil, ale není nutné, aby se každý všeho v rámci balíku zúčastnil.

Na aktuálním zasedání ministři potvrdili nutnost rychlé akce a nezbytnost nalezení dalších zdrojů pro financování rozvojové pomoci. Obecně byla dále konstatována důležitá role mezinárodního obchodu (jednání proběhne v prosinci v Hongkongu) a nezbytnost efektivního použití vynaložených prostředků. Rozprava se dále soustředila na následující otázky:

- a) příspěvek / poplatek k ceně letenek
- b) mezinárodní finanční nástroj (IFF) a Mezinárodní finanční nástroj pro očkování (IFFI)
- c) zmírnění dluhů

a) Příspěvek / poplatek k ceně letenek

V rámci neformálního jednání Rady ECOFIN 13. a 14. května v Lucemburku předložila Belgie návrh na poplatky z letenek, které by měly být odváděny na dobrovolném základě a které by byly využity na rozvojovou pomoc. Komise měla předložit dokument řešící technické otázky těchto poplatků.

Slíbený podkladový dokument však nebyl Komisí předložen, což znemožnilo věcnou diskusi ministrů. Nadále existují jednak země, které jsou připraveny uvažovat o zdanění letenek, a další, které trvají na dobrovolnosti, a to variantně na třech úrovních : země – letecká společnost – cestující. Podmínkou vyhodnocení těchto alternativ a přijetí závěru však zůstává existence dotyčného technického materiálu Komise.

b) Mezinárodní finanční nástroj (IFF) a Mezinárodní finanční nástroj pro očkování (IFFI)

Iniciátorem zřízení těchto nástrojů je Velká Británie. IFFI je pilotním projektem IFF a dle Velké Británie může ve spojení s Gatesovou nadací a dalšími soukromými zdroji zachránit do roku 2015 pět miliónů lidských životů a snížit dětskou úmrtnost o 2/3. Na minulých zasedáních se řada zemí vyjádřila k IFF / IFFI zdrženlivě, část podmínila svou účast na IFF / IFFI konečným vyjádřením EUROSTATu ke klasifikaci příslušných prostředků v systému národních účtů, tedy jejich dopadu na deficit a dluh.

Na aktuálním zasedání bylo sděleno, že pracovní skupina EUROSTATu nedospěla k jednotnému názoru na hodnocení IFF / IFFI z hlediska národních účtů a otázku předává Výbor pro měnovou a finanční statistiku a statistiku platební bilance (CMFB). Některé země znovu zopakovaly své pochybnosti ohledně zdrojů pro budoucí splacení takto vzniklých závazků.

c) Zmírnění dluhů

V této etapě jde o dluhy vůči multilaterálním institucím – především MMF, ale i Světové bance a Africké rozvojové bance. Vystupující se shodli na nutnosti postupovat v případě oddlužení případ od případu a na nezbytnosti individuálního stanovení podmínek spojených s oddlužením. Podle Velké Británie tato operace rovněž předpokládá další příspěvky těmto mezinárodním institucím od zemí EU. ČR v této souvislosti poukázala na dopady na deficit.

Ad 7. Finanční služby

Na základě Akčního plánu Evropské komise pro modernizaci obchodního práva a správy a řízení společností Komise vypracovala návrh Směrnice Evropského parlamentu a Rady týkající se účetní závěrky určitých typů společností a konsolidované účetní závěrky. Návrh Směrnice byl také reakcí na krachy nebo finanční problémy velkých společností typu Worldcom, Enron, Parmalat a Ahold. Cílem návrhu směrnice je posílit důvěru ve finanční výkazy a výroční zprávy zveřejňované evropskými společnostmi.

Jako vedlejší negativní důsledek této Směrnice předpokládá Nizozemí zvýšení administrativní zátěže pro středně velké podniky (tj. s počtem do 250 zaměstnanců a čistým obratem 29, 2 mil. EUR nebo aktivy celkem 14,6 mil. EUR). Proto bylo ECOFINu předloženo Prohlášení o nutnosti odstraňování administrativní zátěže pro podniky s cílem podpořit jejich konkurenceschopnost.

Návrh směrnice o ročních závěrkách a konsolidovaných účetních závěrkách včetně Prohlášení o nutnosti odstraňování administrativní zátěže byl schválen bez diskuse.

Ad 8. Daňová problematika

a) Zdaňování úspor

Problematika zdaňování příjmů z úspor je řešena Směrnicí 2003/48/ES, základním principem je zajištění efektivního zdanění úroků z úspor plynoucích fyzickým osobám v zemi rezidence. Tento účel může být splněn realizací automatické výměny informací mezi členskými zeměmi a vybranými třetími zeměmi (Monako, Andorra, Lichtenštejnsko, San Marino a Švýcarsko) a závislými teritorii Velké Británie (jednak královské kolonie Guernsey, Isle of Man, Jersey, jednak karibské ostrovy Anguilla, Britské Panenské Ostrovy, Kajmanské ostrovy, Montserrat, Turks a Caicos) a Nizozemí (Nizozemské Antily, Aruba). Ve vyjmenovaných případech některých zemí (Belgie, Lucembursko a Rakousko) je po dobu přechodného období možné realizovat srážkovou daň u zdroje příjmů, která bude z podstatné části refundována zemi rezidence poplatníka. Tento systém by měl nabýt účinnosti (Rozhodnutí Rady 2004/587/ES) dnem 1.července 2005, a to za podmínek naplnění nutných smluvních záležitostí všemi zainteresovanými zeměmi.

Na aktuálním zasedání bylo konstatováno, že všechny nezbytné podmínky byly splněny a Směrnice může být od 1.července 2005 prováděna.

b) DPH: snížené sazby

Diskuse o problematice snížených sazeb DPH byla znovu zahájena počátkem roku 2004 s ohledem na existenci značného množství výjimek, udělených členským státům v r.1992 původně na dobu 4 let tj. do ustanovení konečného systému. Navrhovaným řešením bylo zařazení výjimek do přílohy H (příloha H obsahuje seznam zboží a služeb, na které mohou členské státy uplatňovat sníženou sazbu DPH) šesté směrnice o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu - tj. jejich zpřístupnění všem členským státům, nebo jejich zrušení. Nedošlo však k politické shodě a jednání byla přerušena.

Předsednictví proto připravilo kompromisní návrh. Na aktuálním zasedání však bylo schváleno jen prodloužení platnosti minimální sazby DPH ve výši 15 % do konce roku 2010. Dohoda o návrhu balíčku předsednictví nebyla možná díky množství různorodých požadavků a návrhů. Schválení jen některých částí balíčku bylo odmítnuto s tím, že zde jde o vyváženost dohody jako celku.

c) Úroky a licenční poplatky

Cílem návrhu novelizace Směrnice 2003/49/EC o společném systému zdanění úroků a licenčních poplatků mezi přidruženými společnostmi z různých členských států je podstatné rozšíření působnosti směrnice na další beneficienty (včetně nových členských zemí) a zabránit takovému výkladu směrnice, který umožní „dvojí nezdanění“ úroků či licenčních poplatků.

Text novely Směrnice v kompromisní verzi předsednictví byl na aktuálním zasedání schválen. Nyní je povinností členských států inkorporovat ji do národní legislativy do konce roku 2006.

Ad 9. Neformální část

a) Dopad rozhodnutí Evropského soudního dvora na rozpočtové příjmy

Impulem pro diskusi byl mj. právě projednávaný případ před Evropským soudním dvorem (C-446/03) ve věci Marks&Spencer (rozsudek zatím nebyl vydán). Podstatou problému jsou potencionální rozpočtové dopady rozhodnutí ESD v daňové oblasti, zejména v oblasti přímých daní. ESD totiž často označuje některá dosud akceptovaná zvýhodnění daňových residentů před daňovými neresidenty za neslučitelná s primárním právem ES (zejména zásadou nediskriminace na základě státní příslušnosti, svobody usazování, apod.), tato rozhodnutí však mohou mít významný dopad na příjmy státního rozpočtu daného členského státu. Je proto otázkou, zda ESD, potažmo Komise, by neměl před a při průběhu soudních sporů brát tyto rozpočtové dopady v potaz.

Na aktuálním zasedání bylo rozhodnuto, že za britského předsednictví bude aktivována neformální skupina, která se danou problematikou bude zabývat. Důležité je mj. v relevantních případech sjednotit postup států před ESD.

b) Finanční perspektiva

S cílem dostát svému závazku a dosáhnout politické dohody o Finanční perspektivě na léta 2007-13 na červnovém zasedání ER, předložilo lucemburské předsednictví 10. března první verzi tzv. „*Negociačního balíčku*“. Forma negociačního balíčku se osvědčila již při hledání kompromisu pro finanční rámec let 2000-2006. Zatím poslední verze balíčku byla předsednictvím rozeslána 2. června. Od 30. května do 9. června probíhají bilaterální jednání lucemburského premiéra Junckera s premiéry všech členských států. Na zasedání Evropské rady 16.-17. června by mělo být podle harmonogramu dosaženo politické dohody o finanční perspektivě.

Pravděpodobnost dodržení harmonogramu dosažení dohody se však v souvislosti s politickým vývojem v poslední době velmi snížila. Předčasné volby v Německu a dvojí odmítnutí Ústavy ve Francii a Nizozemí rozhodně nevytváří optimální prostředí pro dosažení dohody. Na aktuálním zasedání potvrdilo Předsednictví závažnost situace – buď dohoda nebo další krize. Obecně byla více či méně jasně potvrzována vůle se dohodnout.

c) Půjčka EIB na letiště v Pekingu

Vláda ČLR projevila v minulosti několikrát zájem o navýšení půjček EIB v rámci existující hospodářské spolupráce EU-Čína. Konkrétně čínská vláda navrhla projekt rozšíření Pekingského letiště jako jednu z klíčových investic do infrastruktury před LOH 2008.

Na aktuálním zasedání ministři potvrdili svůj souhlas s tím, aby EIB profinancovala náklady v rozsahu 500 mil. euro s tím, že nebude vyžadovat garanci EU a že to nenaruší obálky určené pro financování dalších regionů.